

ГІСТОЛОГІЧНІ ЗМІНИ ТКАНИН МАТКИ У САМОК ДРІБНИХ М'ЯСОЇДНИХ ІЗ ПАТОЛОГІЄЮ РЕПРОДУКТИВНОЇ СИСТЕМИ МІКОПЛАЗМОВОЇ ЕТІОЛОГІЇ

О.П.ПРОВАЛОВА, аспірант*

Наведено макро- і мікрозміни в тканинах матки дрібних домашніх м'ясоїдних при ураженні мікоплазмозом інфекцією.

Сука, кішка, матка, мікоплазмозова інфекція.

Широке розповсюдження урогенітальних мікоплазм та їх часте виявлення у клінічно здорових тварин ускладнює вирішення питання про значення цих мікроорганізмів у патогенезі захворювань репродуктивної системи. З погляду одних дослідників, вони належать до абсолютних патогенів, інші дослідники вважають мікоплазми умовно-патогенними мікроорганізмами [2, 4].

Відмінними ознаками мікоплазм є відсутність клітинної стінки і здатність паразитувати (персистувати) на мембрані клітин господаря. Розмножуються мікоплазми внутрішньоклітинно і дуже інтенсивно шляхом поділу материнських клітин та брунькування дочірніх клітин від поверхні мембрани материнської клітини. Цикл розвитку перебігає близько 6 діб [3, 6].

Доведено, що всі мікоплазми спричиняють дуже великі зміни в метаболізмі клітин організму господаря: порушують обмін амінокислот, синтез білків, нуклеїнових кислот, привносять нову генетичну інформацію. Вони збільшують кількість вільної арахідонової кислоти, сприяючи активації синтезу простагландинів, що, у свою чергу, може бути причиною абортів, патологічних родів, мертвонароджень, запальних захворювань репродуктивних органів [1, 5].

Мета дослідження – вивчення патогенетичних механізмів захворювань репродуктивної системи у самок дрібних м'ясоїдних мікоплазмозом етіології.

Матеріали та методи дослідження. Матеріалом для гістологічного дослідження були тканини матки від самок дрібних м'ясоїдних тварин різного віку як клінічно здорових, так і з патологією органів відтворення з виявленою мікоплазмозом інфекцією. Дослідження проводили на базі клініки ветеринарної медицини Подільського району м. Києва, ветеринарної клініки "Ветлайф" та кафедри гістології, цитології та ембріології НУБіП України.

Досліджувані матки тварин розподілено на три групи. До першої групи (n=5) належав матеріал, відібраний від клінічно здорових тварини, у яких не виявлено мікоплазмозом інфекції. До другої (n=5) – від клінічно

* Науковий керівник – доктор ветеринарних наук, професор В.Й.Любецький

здорових тварини з виявленою мікоплазмозовою інфекцією. До третьої (n=5) – від тварин з акушерською та гінекологічною патологією з виявленою мікоплазмозовою інфекцією.

Результати дослідження. У ході дослідження матки від тварин першої групи, при проведенні стерилізації (оваріогістеректомії) видимих змін матки не спостерігали (рис. 1).

Рис. 1. Матка клінічно здорового собаки без мікоплазмозової інфекції

При гістологічному дослідженні тканин матки фіксували, що стінка матки без патологічних змін, перебуває у фазі секреції або проліферації. Спостерігаються виражені оболонки стінки матки: ендометрій, міометрій і периметрій. В міометрії помітні підслизовий і судинний шар. У ендометрії багато залоз правильної круглої і витягнутої форми, епітелій високий, ядра світлі округлі з чіткими ядерцями. Сполучна тканина ендометрію у вигляді ніжних тонких волокон, клітини строми веретеноподібні, індиферентні, з малою кількістю цитоплазми. У функціональному шарі ендометрію велика кількість судин, які утворюють синусоїди і спіралі, але малопокручені, які не досягають поверхні ендометрію.

При стерилізації (оваріогістеректомії) тварин другої групи нами зазначено, що візуально матка змінена та деформована. Стінка матки потовщена, ущільнена, нерівна, в порожнині незначна кількість ексудату, ендометрій набряклий, гіперемований (рис. 2).

При гістологічному дослідженні спостерігали морфологічні зміни, ознаки дистрофії, гіперплазії, фіброзу. Відмічали виражений набряк судинного шару міометрію. Судини міометрію переповнені кров'ю. Сполучна тканина базального шару ендометрію щільна із значною кількістю сполучнотканинних (сполучних) клітин. Трапляються кістозно розширені залози з однорядним темним низьким епітелієм, у просвіті яких є секрет. Сполучна тканина ендометрію щільна, ретикулярні клітини веретеноподібні або зірчасті з великим ядром. Спостерігається фіброз. Поверхня слизової оболонки нерівна, з високими виступами у просвіт матки. У просвіті спостерігаються клітини епітелію.

Рис. 2. Матка клінічно здорової кішки з виявленою мікоплазмозною інфекцією

У тварин третьої групи при оваріогістеректомії ми видаляли матку, заповнену гноем або завмерлими та розкладеними плодами (рис. 3).

Рис. 3. Матка собаки з піометрою з виявленою мікоплазмозною інфекцією

При гістологічному дослідженні видно ендометрій, міометрій, периметрій частково. Судини міометрію здавлені, витягнуті у вигляді вузьких щілин, деякі з них заповнені клітинною масою, або розширені і заповнені кров'ю. Шари ендометрію не диференціюються, залози розширені, зруйновані, порожнини залоз зливаються утворюючи кісти. Кісти заповнені секретом і клітинами. В ендометрії спостерігаються дифузні та осередки клітинного інфільтрату, серед яких виявляються макрофаги і плазматичні клітини. Епітеліальні клітини залоз низькі, світлі, з вираженим темним центральним розташованим ядром. Велика кількість інфільтрату, який

складається з клітин лімфоїдного ряду та плазматичних клітин, трапляються також поліморфно-ядерні лейкоцити і гістіоцити.

У двох сук, з ознаками ендометриту, при гістологічному дослідженні виявлена залозисто-кистозна гіперплазія ендометрію з ділянками аденокарциноми (рис. 4).

Рис. 4. Матка собаки з залозисто-кистозною гіперплазією ендометрію з ділянками аденокарциноми з виявленою мікоплазмозною інфекцією

Висновки

1. Проведений нами аналіз макропрепаратів та мікроскопічний аналіз гістологічних зрізів матки свідчить, що у клінічно здорових тварин при виявленні у них мікоплазмозної інфекції спостерігаються зміни у тканинах матки у вигляді дистрофії, гіперплазії, фіброзу.

2. У тварин з акушерською та гінекологічною патологією з виявленою мікоплазмозною інфекцією виявляються зміни у тканинах матки у вигляді кістозного або хронічного лімфоцитарного ендометриту.

3. Мікоплазмозна інфекція спричиняє не тільки запальні захворювання статевих органів, але є чинником патогенезу новоутворень матки.

4. Клінічно здорові тварини без мікоплазмозної інфекції патологічних змін у стінці матки не мають.

Список літератури

1. Красніков Г.А. Патоморфологічні дослідження при вивченні інфекційних захворювань / Г.А.Красніков // Ветеринарна медицина України. – 2002. – № 9. – С. 12–13.
2. Любецький В.Й. Поширеність хламідій та мікоплазм при хворобах репродуктивної системи у дрібних тварин / В.Й.Любецький, О.П.Провалова // Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.Ж. Гжицького. – 2011. – Т. 13, № 4(50). – Ч. 1.
3. Пауков В.С. Патогенетические аспекты воспаления / В.С.Пауков, В.Б.Салтиков, Н.Г.Ермолова // Архив патологии. – 1998. – Т. 60, №1. – С.34–38.
4. Слесаренко Н.А., Зуева Н.М. Морфологическая характеристика матки собак / Н.А.Слесаренко, Н.М.Зуева // Ветеринария. – 2004. – № 1. – С. 40–43.
5. Урогенитальный микоплазмоз и его роль в акушерско-гинекологической патологии / Халиль Ахмад Халиль Абу Сара, О.Н.Сохина, О.Ю.Костенко [и др.] // Здоровье женщины. – 2006. – № 4 (28). – С.247–255.

6. Хватов Б.П. Строение и физиологические изменения половой системы самок домашних животных / Хватов Б.П. – Симферополь, 1955. – 176 с.

Представлены макро- и микроизменения матки мелких домашних животных при поражении микоплазменной инфекцией.

Суки, кошки, матка, микоплазменная инфекция.

The paper presents the histological changes in the uterine tissues of healthy females and small animals with abnormal reproductive system mycoplasma etiology.

Bitch, queen, uterus, mycoplasma infection.